

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Seba' Awla)

28 ta' Frar 2018*

"Rinviju għal deciżjoni preliminari – Taxxa fuq il-valur miżjud – Direttiva tal-VAT – Eżenzjoni tal-operazzjonijiet ta' lokazzjoni u ta' kiri ta' proprjetajiet immobbli – Dritt ta' għażla favur persuni taxxabbli – Implementazzjoni mill-Istati Membri – Tnaqqis tat-taxxa tal-input imħallsa – Użu ghall-bżonnijiet tat-tranżazzjonijiet intaxxati tal-persuna taxxabbli – Aġġustament tat-tnaqqis magħmul inizjalment – Inammissibbiltà"

Fil-Kawża C-672/16,

li għandha bħala suġġett talba għal deciżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mit-Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (il-Qorti Arbitrali fil-Qasam Fiskali (Centru tal-Arbitraġġ Amministrattiv), il-Portugall), permezz ta' deciżjoni tas-16 ta' Diċembru 2016, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fid-29 ta' Diċembru 2016, fil-proċedura

Imofloresmira – Investimentos Imobiliários SA

vs

Autoridade Tributária e Aduaneira,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Seba' Awla),

komposta minn A. Rosas (Relatur), President tal-Awla, C. Toader u E. Jarašiūnas, Imħallfin,

Avukat Ĝeneral: P. Mengozzi,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal Imofloresmira – Investimentos Imobiliários SA, minn S. Neto, advogada u minn J. Magalhães Ramalho, advogado,
- ghall-Gvern Portugiż, minn L. Inez Fernandes, M. Figueiredo u R. Campos Laires, bħala aġenti,
- ghall-Kummissjoni Ewropea, minn F. Clotuche-Duvieusart u minn B. Rechena, bħala aġenti,

wara li rat id-deciżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat Ĝeneral, li l-kawża tinqata' mingħajr konklużjonijiet

* Lingwa tal-kawża: il-Portugiż.

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 137, 167, 168, 184, 185 u 187 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (GU 2006, L 347, p. 1, iktar 'il quddiem id-“Direttiva tal-VAT”).
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn Imofloresmira – Investimentos Imobiliários SA (iktar 'il quddiem “Imofloresmira”) u l-Autoridade Tributária e Aduaneira (L-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana, il-Portugall) dwar l-aġġustament tat-tnaqqis tat-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) magħmul minn Imofloresmira fil-kuntest tal-attività tagħha ta' xiri, ta' bejgħ, ta' kiri u ta' amministrazzjoni ta' proprjetà immobbbli.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

- 3 L-Artikolu 18, li jinsab fil-Kapitolu 1, intitolat “Provvista ta’ merkanzija”, tat-Titolu IV, intitolat “Transazzjonijiet Taxxabbi”, tad-Direttiva tal-VAT, jipprovi:

“L-Istati Membri jistgħu iqisu kull waħda mit-transazzjonijiet li ġejjin bħala provvista ta’ merkanzija bi ħlas:

- (a) l-applikazzjoni minn persuna taxxabbi għal skopijiet tan-negożju tagħha ta’ merkanzija magħmulu, maħduma, estratta, ipproċessata, mixtrija jew importata matul tali negożju, fejn il-VAT fuq din il-merkanzija, kieku kienet ġiet akkwistata minn persuna oħra taxxabbi, ma tkunx deduċibbli kollha;

[...]

- 4 L-Artikolu 27, li jinsab fil-Kapitolu 3, intitolat “Provvista ta’ servizzi” tal-istess Titolu IV, ta’ din id-direttiva jipprevedi:

“Biex ma jħallux li jkun hemm distorsjoni tal-kompetizzjoni u wara konsultazzjoni mal-Kumitat tal-VAT, l-Istati Membri jistgħu jitrattaw bħala provvista ta’ servizzi bi ħlas il-provvista minn persuna taxxabbi ta’ servizz għall-iskopijiet tan-negożju tiegħu, fejn il-VAT fuq tali servizz, kieku nghata minn persuna oħra taxxabbi, ma kienx ikun deduċibbli kollu.”

- 5 Konformement mal-Artikolu 135(1)(l) li jinsab fil-Kapitolu 3, intitolat “Eżenzjonijiet għal attivitajiet oħra rajn”, tat-Titolu IX, intitolat “Eżenzjonijiet” tad-Direttiva tal-VAT, l-Istati Membri għandhom jeżentaw mill-VAT “[il-lokazzjoni u]l-kiri ta’ proprjetà immobbbli”.

- 6 L-Artikolu 137(1), li jaqa’ taħt l-istess kapitolu ta’ din id-direttiva, jippermetti lill-Istati Membri jagħtu lil persuni taxxabbi dritt ta’ għażla għat-tassazzjoni għal certi tranzazzjonijiet, fosthom dawk imsemmija fl-Artikolu 135(1)(l) tal-imsemmija direttiva. L-Artikolu 137(2) tal-istess direttiva ji speċifika li l-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli ddettaljati li jirregolaw l-eżerċizzju tad-dritt ta’ għażla skont il-paragrafu 1 ta’ dan l-artikolu u li huma jistgħu jirristringu l-portata ta’ dak id-dritt.

- 7 Skont l-Artikolu 167, li jinsab fil-Kapitolu 1, intitolat “Origini u skop tad-dritt ta’ tnaqqis”, tat-Titolu X, intitolat “Tnaqqis”, tad-Direttiva tal-VAT, “[d]ritt ta’ tnaqqis iseħħi fil-ħin meta t-taxxa mnaqqsa tiġi imposta [meta t-taxxa li tista’ titnaqqas issir eżiġibbli]”.

8 L-Artikolu 168, li jinsab fl-istess kapitolo ta' din id-direttiva, jipprovdi:

“Sakemm il-merkanzija u s-servizzi jintużaw ghall-iskopijiet tat-transazzjonijiet taxxabbli ta' persuna taxxabbli, il-persuna taxxabbli għandha tkun intitolata, fl-Istat Membru li fih twettaq dawn it-transazzjonijiet, li tnaqqas mll-VAT li għandha thallas dan li ġej:

(a) il-VAT dovuta jew imħalla f'dak l-Istat Membru rigward provvisti li sarulha ta' merkanzija jew servizzi, li twettqu jew li għad iridu jitwettqu minn persuna taxxabli oħra;

(b) il-VAT dovuta rigward transazzjonijiet trattati bħala provvisti ta' merkanzija jew servizzi skond l-Artikolu 18(a) u l-Artikolu 27;

[...]"

9 L-Artikolu 176 tal-imsemmija direttiva, li jinsab fil-Kapitolu 3, intitolat “Restrizzjonijiet fuq id-drift ta' tnaqqis” tal-imsemmi Titolu X jipprovdi:

“Il-Kunsill, li jaġixxi unanimament fuq proposta mill-Kummissjoni, għandu jistabbilixxi n-nefqa li fir-rispett tagħha l-VAT m'għandhiex tkun tista' titnaqqas. It-VAT fl-ebda ċirkostanza m'għandha tkun tista' titnaqqas fir-rigward tan-nefqa li mhijiex strettament nefqa tan-negożju, bħal dik fuq il-lussu, pjaċiri jew divertiment.

[...]"

10 L-Artikolu 184 tad-Direttiva tal-VAT, li jinsab fil-Kapitolu 5, intitolat “Aġġustament tat-taqqis” tal-istess Titolu X, jipprovdi li “[i]t-taqqis inizjali għandu jiġi aġġustat fejn dan ikun ogħla jew inqas minn dak li għalih il-persuna taxxabbli kienet intitolata”.

11 L-Artikolu 185(1), li jinsab f'dan il-Kapitolu 5 tal-imsemmija direttiva, jistipula:

“L-aġġustament għandu, b'mod partikolari, isir fejn, wara li ssir id-denunzja tal-VAT, isir xi tibdil fil-fatturi użati biex jiddeterminaw l-ammont li għandu jitnaqqas, per eżempju fejn ix-xirjet huma kkanċellati jew hu miksub roħs fil-prezzijiet.”

12 L-Artikolu 187 li jaqa' taħt l-imsemmi kapitolo tal-istess direttiva huwa fformulat kif ġej:

“1. Fil-każ ta' merkanzija kapitali [investimenti], l-aġġustament għandu jkun mifrux fuq ħames snin inkluża dik meta l-merkanzija kienet akkwistata jew iffabbrikata.

Madankollu, l-Istati Membri jistgħu jibbażaw l-aġġustament fuq perijodu ta' ħames snin sħaħ li jibda miż-żmien meta l-merkanzija hija użata għall-ewwel darba.

Fil-każ ta' proprjetà immobblī akkwistata bħala merkanzija kapitali, il-perijodu ta' aġġustament jista' jiġi estiż sa 20 sena.

2. L-aġġustament annwali għandu jsir biss fir-rigward ta' wieħed minn ħamsa tal-VAT imposta fuq il-merkanzija kapitali, jew, jekk il-perijodu ta' referenza gie estiż, fir-rigward tal-frazzjoni korrispondenti tiegħu.

L-aġġustament imsemmi fl-ewwel subparagrafu għandu jsir abbaži tal-varjazzjonijet fid-drift għal tnaqqis fi snin sussegwenti b' relazzjoni għal dik fis-sena li fiha l-merkanzija kienet akkwistata, iffabbrikata jew, fejn hu xieraq, użata għall-ewwel darba.”

Id-dritt Portugiż

- 13 L-Artikolu 12, intitolat “Rinunzja għall-eżenzjoni”, tal-Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado (il-Kodiċi dwar it-Taxxa fuq il-Valur Miżjud, iktar ’il quddiem ic-“CIVA”) jipprovdni, fil-paragrafi 4, 6 u 7 tiegħu:

“4 – Il-persuni taxxabbli li jikru proprjetà immobbbli jew lottijiet tagħhom lil persuni taxxabbli oħra, li južawhom totalment jew fil-maġgoranza tagħhom għal attivitajiet li jagħtu dritt għal tnaqqis, jistgħu jirrinunzjaw għall-eżenzjoni msemmija fl-Artikolu 9(29).

[...]

6. – Il-modalitajiet u l-kundizzjonijiet għar-rinunzja tal-eżenzjoni prevista fil-paragrafi 4 u 5 huma stabbiliti flegiżlazzjoni speċjali.

7 – Id-dritt għal tnaqqis tat-taxxa, f'dawn il-każijiet, huwa rregolat bir-regoli stabbiliti fl-Artikoli 19 *et seq*, bla ħsara għad-dispożizzjonijiet li jinsabu f'eventwali leġiżlazzjoni speċjalizzata.”

- 14 L-Artikolu 24 taċ-ĊIVA, intitolat “Aġġustament tat-tnaqqis dwar assi fissi” jipprevedi, fil-paragrafi 2, 3, 5 u 6 tiegħu:

“2 – Huwa wkoll aġġustat annwalment it-tnaqqis fuq l-infiq ta’ investiment fi proprjetà immobbbli jekk ikun hemm differenza, pozittiva jew negattiva, ta’ hames punti perċentwali jew iktar, bejn il-perċentwal finali msemmi fl-artikolu preċedenti, applikabbli matul is-sena ta’ okkupazzjoni tal-proprjetà u ta’ kull waħda mid-19-il sena ċivili sussegwenti, u dak li ġie ddeterminat matul is-sena tal-akkwist jew tat-twettiq tax-xogħlijiet.

3 – Għall-aġġustament tat-tnaqqis fir-rigward ta’ assi fissi, li jagħmlu riferiment għalihom il-paragrafi preċedenti, għandu jsir dan li ġej:

- (a) fl-ahħar tas-sena li matulha beda l-użu jew l-okkupazzjoni tal-proprjetà u matul kull waħda mill-4 jew 19-il sena ċivili sussegwenti, skont il-każ, għandu jiġi kkalkulat l-ammont tat-tnaqqis li jkun applikabbli li kieku l-akkwist jew it-twettiq tax-xogħlijiet tal-proprjetà immobbbli kien seħħ matul is-sena inkwistjoni, konformement mal-perċentwal finali ta’ din l-istess sena;
- (b) l-ammont miksub b'dan il-mod huwa mnaqqas mit-tnaqqis magħmul fis-sena li matulha seħħ l-akkwist jew mis-somma tat-tnaqqis magħmul sas-sena li matulha x-xogħlijiet imwettqa fi proprjetà immobbbli ġew itterminati;
- (c) id-differenza pozittiva jew negattiva għandha tīgi diviża b'5 jew b'20, skont il-każ, u r-riżultat miksub b'dan il-mod ikun jikkorrispondi mal-ammont li għandu jitħallas jew mat-tnaqqis addizzjonali li għandu jsir matul is-sena inkwistjoni.

[...]

5 – Fil-każ ta’ trasferiment ta’ assi fissi mwettaq matul il-perijodu ta’ aġġustament, dan għandu jsir f'darba, għall-perijodu li jkun għadu ma għaddiex, billi jitqies li dawn l-assi jintużaw għal attivitā intaxxata totalment fis-sena tat-trasferiment u fis-snin sussegwenti sakemm jiskadi t-terminalu għall-aġġustament. Jekk madankollu t-trasferiment huwa eżentat mit-taxxa bis-saħħa tal-Artikolu 9(30) jew tal-Artikolu 9(32), il-proprjetà hija meqjusa użata għal attivitā mhux intaxxata u, fl-ewwel każ, għandu jsir l-aġġustament relataf magħha.

6 – L-aġġustament previst fil-paragrafu preċedenti huwa wkoll applikabbli, meta jitqies li l-proprietà tintuża għal attivită mhux intaxxata, fil-każ ta' proprietà immobblī li għaliha inizjalment kien hemm tnaqqis totali jew parżjali tat-taxxa imposta fuq il-kostruzzjoni, ix-xiri jew spejjeż ta' investiment oħra tagħha, relatati magħha, meta:

- a) il-persuna taxxabbli, minħabba l-bidla fl-attivită eżerċitata jew minħabba obbligu legali, twettaq biss tranżazzjonijiet eżentati li ma jagħtux dritt għal tnaqqis;
- b) il-persuna taxxabbli twettaq biss tranżazzjonijiet eżentati li ma jagħtux dritt għal tnaqqis skont l-Artikolu 12(3) jew l-Artikolu 55(3) u (4);
- c) il-proprietà immobblī hija s-suġġett ta' kirja eżentata konformement mal-Artikolu 9(29)."

15 L-Artikolu 26 taċ-ĊIVA, intitolat "Aġġustament tat-tnaqqis fir-rigward ta' proprietà immobblī mhux użata għal finijiet kummerċjali" jistipula, fil-paragrafu 1 tiegħu:

"In-nuqqas ta' użu ta' proprietà immobblī ghall-finijiet tal-impriża li għalihom kien hemm tnaqqis tat-taxxa għal sena civili waħda jew iktar wara l-bidu tal-perijodu ta' 19-il sena msemmi fl-Artikolu 24(2) jagħti lok għal aġġustament annwali ta' wieħed minn kull għoxrin tat-tnaqqis magħmul, li għandu jintwera fuq id-dikjarazzjoni tal-ahħar perijodu tas-sena inkwistjoni."

16 It-termini u l-kundizzjonijiet applikabbli għad-dritt ta' għażla għat-tassazzjoni, previst fl-Artikolu 12 taċ-ĊIVA, ġew ippreċiżati fid-Digriet-Leġiżlattiv Nru 241/86 (*Diário da República*, Serje 1, Nru 190, tal-20 ta' Awwissu 1986), li ġie emendat bid-Digriet Leġiżlattiv Nru 21/2007 (*Diário da República*, Serje 1, Nru 20, tad-29 ta' Jannar 2007) (iktar 'il quddiem l-“iskema ta' rinunzja għall-eżenzjoni”).

17 L-Artikolu 10 ta' din l-iskema, intitolat "Aġġustament tat-taxxa mnaqqsa", jipprovdi, fil-verżjoni tiegħu applikabbli għall-kawża prinċipali:

"1 – Minkejja l-Artikolu 25(1) taċ-ĊIVA, il-persuni taxxabbli li jużaw proprietà immobblī li tatihom dritt għal tnaqqis totali jew parżjali tat-taxxa fuq ix-xiri huma obbligati jaġġustaw, f'darba waħda biss, konformement mal-Artikolu 24(5) taċ-ĊIVA, it-tnaqqis magħmul, billi jqisu li l-proprietà hija użata għal attivită mhux intaxxata meta:

- a) il-proprietà immobblī hija użata għal finijiet differenti mill-attivită eżerċitata mill-persuna taxxabbli;
- b) jekk ma hijiex użata għal finijiet differenti mill-attivită eżerċitata mill-persuna taxxabbli, il-proprietà immobblī ma hijiex effettivament użata mill-impriża għal iktar minn sentejn konsekuttivi."

18 L-Artikolu 25(1) taċ-ĊIVA, imsemmi fl-Artikolu 10 tal-iskema ta' rinunzja għall-eżenzjoni ċċitat fil-punt preċedenti, jikkorrispondi mal-Artikolu 26(1) taċ-ĊIVA, fil-verżjoni tiegħu applikabbli għall-kawża prinċipali, kif iċċitat fil-punt 15 ta' din is-sentenza.

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

- 19 L-ġhan kummerċjali ta' Imfloresmira huwa x-xiri, il-bejgħ, il-kiri u l-amministrazzjoni ta' proprietà immobblī, għal użu residenzjali, kummerċjali u mħallat, li hija proprietà tagħha jew li tappartjeni għal terzi.
- 20 Wara kontrolli magħmul matul is-snini 2015 u 2016, l-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana kkonstatat li ġerti lottijiet, li jaqgħu taħt żewġ proprietajiet immobblī li Imfloresmira hija l-proprietarja tagħhom u li għalihom hija kienet għażlet it-tassazzjoni, kienu ilhom vakanti għal iktar minn sentejn u li, minkejja

dan in-nuqqas ta' okkupanza, Imofloresmira ma kinitx wettqet aġġustament tat-taxxa mnaqqsa, konformement mal-Artikolu 26(1) taċ-ĊIVA u mal-Artikolu 10(1)(b) tal-iskema ta' rinunzja għall-eżenzjoni.

- 21 Fuq din il-baži, l-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana argumentat li l-kumpannija kellha tiproċedi għall-aġġustament tat-taxxa mnaqqsa, annwalment jew definittivament, skont il-każ, għal-lottijiet inokkupati tal-proprietà immobбли li hija l-proprietarja tagħhom u informat lil Imofloresmira li, peress li dan l-aġġustament ma sarx, kellhom jiġu applikati xi korrezzjonijiet dwar it-taxxa dovuta, f'ammont totali ta' EUR 1 375 954.71 għas-snin finanzjarji 2011, 2012 u 2013. Mill-proċess sottomess lill-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta wkoll li l-korrezzjonijiet dwar is-sena finanzjarja 2013 kellhom riperku s-sajnejiet fuq it-taxxa mnaqqsa fl-2014.
- 22 Peress li ma qablitx mad-deċiżjoni tal-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana li tagħmel dawn il-korrezzjonijiet, Imofloresmira ppreżentat rikors quddiem it-Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (il-Qorti Arbitrali fil-Qasam Fiskali (Centru tal-Arbitraġġ Amministrattiv), il-Portugall) sabiex tikseb l-annullament tal-ħlasijiet supplementari tal-VAT.
- 23 Il-qorti tar-rinvju tindika li Imofloresmira żgurat b'mod kontinwu l-promozzjoni kummerċjali tal-ispazji disponibbli, fi ħdan din il-proprietà immob bli, sabiex tikrihom.
- 24 F'dan ir-rigward, dik il-qorti tippreċiża b'mod partikolari li, bejn is-sena 2011 u s-sena 2013, hija kkonkludiet, għal dan l-għan, mandati ma' aġenzijsi ta' proprietà immob bli, fuq il-parir ta' dawn tal-ahħar, għamlet diversi operazzjonijiet ta' marketing u ta' għajnejna għall-kummerċjalizzazzjoni, fosthom, b'mod partikolari, il-kreazzjoni ta' fuljett, ta' lista postali, kif ukoll ta' sit tal-internet, il-kreazzjoni u d-difużjoni ta' stqarrijiet ghall-istampa mal-pubbliku inġenerali u t-twaħħil ta' posters ta' reklamar fuq il-proprietà immob bli kkonċernata. Hija tesponi wkoll li Imofloresmira aġġustat ukoll l-offerta tagħha permezz, minn naħha, tat-tqegħid għad-dispożizzjoni ta' spazji għall-kiri bi prezzi jiet iktar kompetittivi u, min-naħha l-oħra, il-possibbiltà li jiġu nnegożjati perijodi tranżizzjonali meta kerrej jidħol fil-post.
- 25 Skont il-qorti tar-rinvju, l-ispejjeż imgarrba mis-servizzi ta' promozzjoni kummerċjali tal-proprietà immob bli li Imofloresmira hija proprietarja tagħhom huma riflessi fil-karti tal-bilanċ tas-snin 2011 sa 2013.
- 26 Quddiem dik il-qorti, Imofloresmira targumenta li l-korrezzjonijiet imsemmija fil-punt 21 ta' din is-sentenza huma illegali għar-raġuni li l-interpretazzjoni tal-leġiżlazzjoni nazzjonali applikabbli għall-kawża prinċipali, kif mogħiġiha mill-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana, hija kuntrarja għad-dritt tal-Unjoni, b'mod partikolari għad-Direttiva tal-VAT, kif ukoll għall-Artikolu 26(1) taċ-ĊIVA u għall-Artikolu 10(1) tal-iskema ta' rinunzja għall-eżenzjoni.
- 27 Peress li għandha dubji fir-rigward tal-kompatibbiltà mad-dritt tal-Unjoni tal-leġiżlazzjoni nazzjonali applikabbli għall-kawża prinċipali, b'mod partikolari tal-Artikolu 26(1) taċ-ĊIVA u tal-Artikolu 10(1) tal-iskema ta' rinunzja għall-eżenzjoni, kif interpretati mill-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana, il-qorti tar-rinvju tqis li interpretazzjoni tal-Artikoli 137, 167, 168, 184, 185 u 187 tad-Direttiva tal-VAT hija neċċessarja.
- 28 F'dan il-kuntest, it-Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (il-Qorti Arbitrali fil-Qasam Fiskali (Centru tal-Arbitraġġ Amministrattiv)) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:
- "1) Fil-każ fejn proprietà immob bli, li minkejja li tinsab vakanti għal perijodu ta' sentejn jew iktar, qed tiġi kkummerċjalizzata, jiġifieri, hija disponibbli fis-suq tal-kiri jew għall-provvista ta' servizzi tat-tip 'office centre', fejn huwa paċċifiku li l-proprietarju kkonċernat għandu l-intenzjoni li jikri l-proprietà suġġett għall-VAT, u qed iwettaq dak li hu neċċessarju biex din l-intenzjoni tiġi kkonkretizzata,

id-definizzjoni bhala ‘nuqqas ta’ užu effettiv tal-proprietà immobibli ghall-finijiet tal-impriza’ u/jew ‘nuqqas ta’ užu effettiv tal-proprietà immobibli fi tranžazzjonijiet intaxxati’, skont kif inhu pprovdut fl-Artikolu 26(1) [tač-CIVA] u tal-Artikolu 10(1)(b) tal-Iskema ta’ rinunzia ghall-eżenzjoni tal-VAT fuq it-tranžazzjonijiet relatati ma’ proprietà immobibli [...] approvata bid-Digriet Ligi Nru 21/2007 [...] fir-redazzjonijiet preċedenti tiegħu, hija konformi mal-Artikoli 167, 168, 184, 185 u 187 tad-[Direttiva tal-VAT] u, konsegwentement, it-tnaqqis inizjalment imwettaq għandu jiġi aġġustat inkwantu kien oħla minn dak li kellu dritt għalih il-persuna suġġetta għat-taxxa?

- 2) Fil-każ ta’ risposta fl-affermattiv, fid-dawl ta’ interpretazzjoni korretta tal-Artikoli 137, 167, 168, 184, 185 u 187 tad-[Direttiva tal-VAT], dan l-aġġustament jista’ jiġi impost f’darba waħda biss, għall-perijodu kollu li jkun għadu ma ddekorriex, hekk kif tistabbilixxi l-leġiżlazzjoni Portugiża fl-Artikolu 10(1)(b) u (c) tal-Iskema ta’ rinunzia ghall-eżenzjoni tal-VAT fuq it-tranžazzjonijiet relatati ma’ proprietà immobibli [...] fil-każijiet fejn il-proprietà immobibli tinsab vakanti għal perijodu ta’ iktar minn sentejn, iżda dejjem fi stat ta’ kummerċjalizzazzjoni għall-kiri (bil-possibbiltà ta’ rinunzia) u/jew għall-provvista ta’ servizzi (taxxabbi), b’tali mod li l-proprietà immobibli tiġi affetwata fis-snin sussegwenti għall-attivitajiet intaxxati li jagħtu d-dritt għat-tnaqqis?
- 3) L-Artikolu [2(2)(c)] moqri flimkien mal-Artikolu 10(1)(b) tal-Iskema ta’ rinunzia ghall-eżenzjoni tal-VAT fuq it-tranžazzjonijiet relatati ma’ proprietà immobibli [...] huma konformi mal-Artikoli 137, 167, 168 u 184 tad-[Direttiva tal-VAT], għad-determinazzjoni tal-impossibbiltà għal persuna suġġetta għall-VAT li tirrinunzia ghall-eżenzjoni tal-VAT meta tidħol f’kuntratti ġodda ta’ kiri wara li jkun sar aġġustament ta’ darba tal-VAT, u sabiex tiġi kompromessa l-iskema sussegwenti ta’ tnaqqis matul il-perijodu ta’ aġġustament?”

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel domanda

- 29 Permezz tal-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinvju tistaqsi, essenżjalment, jekk l-Artikoli 167, 168, 184, 185 u 187 tad-Direttiva tal-VAT għandhomx jiġi interpretati fis-sens li jipprekludu leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi l-aġġustament tal-VAT inizjalment dedota għar-raġuni li proprietà immobibli, li għaliha ġie eżerċitat id-dritt ta’ għażla għat-tassazzjoni, hija meqjusa li ma għadhiex użata mill-persuna taxxabbi għall-bżonnijiet tat-tranžazzjonijiet taxxabbi tagħha stess, meta din il-proprietà immobibli baqgħet vakanti għal iktar minn sentejn, anki jekk huwa ppruvat li l-persuna taxxabbi fittxet li tikriha matul dan il-perijodu.
- 30 Għandu jitfakk, preliminarjament, li, skont l-istruttura tas-sistema stabbilita bid-Direttiva tal-VAT, it-taxxi tal-input fuq il-beni jew is-servizzi użati minn persuna taxxabbi għall-finijiet tat-tranžazzjonijiet taxxabbi tagħha jistgħu jiġi mnaqqsa. It-tnaqqis tat-taxxi tal-input huwa marbut mal-ġbir tat-taxxa tal-output. Meta l-beni jew is-servizzi akkwistati minn persuna taxxabbi huma użati għall-bżonnijiet ta’ tranžazzjonijiet eżentati jew ma jaqgħux taħt il-kamp ta’ applikazzjoni tal-VAT, ma jkun hemm la l-ġbir ta’ taxxa tal-output u lanqas tnaqqis tat-taxxa tal-input (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tat-30 ta’ Marzu 2006, Uudenkaupungin kaupunki, C-184/04, EU:C:2006:214, punt 24).
- 31 It-tassazzjoni ta’ operazzjonijiet ta’ lokazzjoni u ta’ kiri hija fakultà li l-leġiżlatur tal-Unjoni kkunsenta lill-Istati Memrbri b’deroga għar-regola generali, stabbilita fl-Artikolu 135(1)(l) tad-Direttiva tal-VAT, li tipprovi li l-operazzjonijiet ta’ lokazzjoni u ta’ kiri huma bhala prinċipju eżentati mill-VAT. Għalhekk, id-dritt għal tnaqqis fir-rigward ta’ din it-tassazzjoni ma huwiex eżerċitat b’mod awtomatiku iżda biss jekk l-Istati Membri jkunu użaw il-fakultà msemmija fl-Artikolu 137(1)(d) tad-Direttiva tal-VAT u bla

hsara għall-fatt li l-persuni taxxabbi jeżerċitaw id-dritt ta' għażla li ngħatalhom (sentenza tat-12 ta' Jannar 2006, Turn- und Sportunion Waldburg, C-246/04, EU:C:2006:22, punt 26 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 32 Huwa paċifiku li r-Repubblika Portuġiża użat din il-fakultà. Barra minn hekk, mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li, matul il-konklużjoni ta' kuntratti ta' kiri dwar il-proprietà immobblu inkwistjoni fil-kawża principali, li saru qabel il-perijodu ta' nuqqas ta' okkupanza kontenzjuż, Imofloresmira għażlet it-tassazzjoni tal-kiri ta' dawn il-beni.
- 33 Barra minn hekk, mill-formulazzjoni tal-Artikolu 168 tad-Direttiva tal-VAT jirriżulta li, sabiex persuna kkonċernata tkun tista' jkollha d-dritt għal tnaqqis, hemm bżonn, minn naħa, li tkun "persuna taxxabbi" fis-sens ta' din id-direttiva u, min-naħa l-oħra, li l-beni u s-servizzi inkwistjoni jkunu użati għall-bżonnijiet tat-tranżazzjonijiet taxxabbi tagħha (sentenza tal-15 ta' Diċembru 2005, Centralan Property, C-63/04, EU:C:2005:773, punt 52).
- 34 F'dan il-kaž, il-kwalità ta' persuna taxxabbi ta' Imofloresmira ma hijiex ikkontestata. Min-naħa l-oħra, l-Amministrazzjoni tat-Taxxa u tad-Dwana imponilha l-aġġustament tat-tnaqqis tal-VAT għar-raġuni li l-proprietà immobblu inkwistjoni kienet ilha iktar minn sentejn vakanti u minħabba dan kienet meqjusa bħala li ma għadhiex tintuża għall-bżonnijiet tat-tranżazzjonijiet intaxxati tagħha, minkejja li huwa stabbilit li din il-kumpannija, matul dan il-perijodu, dejjem kellha l-intenzjoni li tikri din il-proprietà suġġetta għall-VAT u ħadet il-passi neċċesarji għal dan l-ghan.
- 35 Skont l-Artikolu 167 tad-Direttiva tal-VAT, id-dritt għal tnaqqis jitnissel fil-mument meta t-taxxa li tista' titnaqqas issir eżiġibbli. Konsegwentement, hija biss il-kwalità li individwu jaġixxi fiha f'dan il-mument li tista' tiddetermina l-eżistenza ta' dritt għal tnaqqis (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-11 ta' Lulju 1991, Lennartz, C-97/90, EU:C:1991:315, punt 8, u tat-30 ta' Marzu 2006, Uudenkaupungin kaupunki, C-184/04, EU:C:2006:214, punt 38).
- 36 Sa mill-mument meta l-Amministrazzjoni tat-Taxxa tkun aċċettat, abbaži tal-informazzjoni trażmessu minn impriżza, li tingħatalha l-kwalità ta' persuna taxxabbi, bħala principju dan l-istatus ma jkunx iktar jiġi rtirat sussegwentement b'effett retroattiv minħabba li jseħħu jew ma jseħħux certi avvenimenti (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-29 ta' Frar 1996, INZO, C-110/94, EU:C:1996:67, punt 21), ħlief fil-kaž ta' frodi jew ta' abbuż.
- 37 Għandu jitfakkar li, skont ġurisprudenza stabilita, id-dritt għal tnaqqis previst fl-Artikoli 167 sa 172 tad-Direttiva tal-VAT jagħmel parti integrali mill-mekkaniżmu tal-VAT u, bħala principju, ma jistax jiġi limitat. Dan id-dritt għandu jiġi eżerċitat immedjatament fir-rigward tat-totalità tat-taxxi imposti fuq it-tranżazzjonijiet input (sentenza tal-15 ta' Diċembru 2005, Centralan Property, C-63/04, EU:C:2005:773, punt 50 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 38 Is-sistema tat-tnaqqis għandha l-ghan li tneħħi minn fuq in-negożjant il-piż tal-VAT dovuta jew imħalla fil-kuntest tal-attivitajiet kummerċjali kollha tiegħi. Is-sistema komuni tal-VAT tiggarantixxi, konsegwentement, newtralitħa shiħa fir-rigward tal-intaxxar tal-attivitajiet kummerċjali kollha, independentement mill-għanijiet jew mir-riżultati tagħhom, bil-kundizzjoni li l-imsemmija attivitajiet ikunu huma stess suġġetti għall-VAT (sentenza tal-15 ta' Diċembru 2005, Centralan Property, C-63/04, EU:C:2005:773, punt 51 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 39 Għandu jitfakkar ukoll li huwa x-xiri tal-beni jew tas-servizzi minn persuna taxxabbi li taġixxi bħala tali li jiddetermina l-applikazzjoni tas-sistema tal-VAT u, għaldaqstant, tal-mekkaniżmu ta' tnaqqis. L-użu li jsir mill-beni jew mis-servizzi, jew li huwa maħsub għalihom, jiddetermina biss il-portata tat-tnaqqis inizjali li l-persuna taxxabbi għandha dritt għalih skont l-Artikolu 168 tad-Direttiva tal-VAT u l-portata ta' eventwali aġġustamenti matul il-perijodi sussegamenti, iżda ma jaffettwax it-tnissil tad-dritt għal tnaqqis (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-11 ta' Lulju 1991, Lennartz, C-97/90, EU:C:1991:315, punt 15).

- 40 Minn dan isegwi li, bħala prinċipju, id-dritt għal tnaqqis jibqa' ježisti anki jekk, sussegwentement, minħabba ċirkustanzi lil hinn mill-volontà tagħha, il-persuna taxxabbli ma tużax l-imsemmija beni u servizzi li taw lok għal tnaqqis fil-kuntest ta' tranżazzjonijiet taxxabbli (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tad-29 ta' Frar 1996, INZO, C-110/94, EU:C:1996:67, punt 20 u tal-15 ta' Jannar 1998, Ghent Coal Terminal, C-37/95, EU:C:1998:1, punti 19 u 20).
- 41 F'dan il-każ, skont l-interpretazzjoni mogħtija mill-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana, il-fatt li proprjetà immobblī tkun vakanti għal ġertiż-żmien jinterrompi l-użu tal-proprjetà immobblī għall-finijiet tal-impriża, li jobbliġa lill-persuna taxxabbli tiproċedi għall-aġġustament tat-taxxa mnaqqsa, anki jekk ikun ippruvat li din tal-ahħar dejjem kellha l-intenzjoni li tkompli teżerċita attività intaxxata.
- 42 Issa, mill-ġurisprudenza cċitata fil-punti 39 u 40 ta' din is-sentenza jirriżulta li persuna taxxabbli żżomm id-dritt għal tnaqqis, minn meta jkun tnissel dan id-dritt, anki jekk din il-persuna taxxabbli ma setghetx, għal raġunijiet indipendenti mill-volontà tagħha, tuża l-beni jew is-servizzi li wasslu għaq-tħalli tnaqqis fil-kuntest tat-tranżazzjonijiet intaxxati.
- 43 Interpretazzjoni oħra tad-Direttiva tal-VAT tkun kuntrarja għall-prinċipju tan-newtralità tal-VAT fir-rigward tal-piż fiskali tal-impriża. Din tkun tista' toħloq, fit-trattament fiskali tal-istess attivitajiet ta' investimenti, differenzi mhux iġġustifikati bejn impriżi li digħi jwettqu tranżazzjonijiet taxxabbli u oħra jid-differenzi mhux iġġustifikati bejn impriżi li jiddekk. Bl-istess mod, ikunu stabbiliti wkoll differenzi arbitrarji bejn dawn l-impriża tal-ahħar sa fejn l-aċċettazzjoni definitiva tat-tnaqqis tkun tiddependi mill-kwistjoni ta' jekk tali investimenti jirriżultawx fi tranżazzjonijiet intaxxati jew le (sentenza tad-29 ta' Frar 1996, INZO, C-110/94, EU:C:1996:67, punt 22).
- 44 Għaldaqstant, il-prinċipju ta' newtralità fiskali jipprekludi legiżlazzjoni nazzjonali li, billi tissuġġetta l-aċċettazzjoni definitiva tat-tnaqqis tal-VAT għall-kundizzjoni li r-riżultati tal-attività ekonomika eż-żejt mill-persuna taxxabbli, toħloq, fir-rigward tat-trattament fiskali ta' attivitajiet ta' investimenti ta' proprjetà immobblī identiči, differenzi mhux iġġustifikati bejn impriżi li għandhom l-istess profil u li jeżerċitaw l-istess attività.
- 45 Din il-konklużjoni ma tistax tīgi mminnata mill-argument tal-Gvern Portugiż li jiprovdli li, minħabba x-xoljiment tal-kuntratti ta' kiri konkużi preċedentelement, jaf ikun hemm xi “tibdil fil-fatturi użati biex jiddeterminaw l-ammont li għandu jitnaqqas”, fis-sens tal-Artikolu 185(1) tad-Direttiva tal-VAT, b'tali mod li jkun hemm lok li jitwettaq aġġustament proporzjonali tat-taxxa dedotta.
- 46 Fil-fatt, fl-ewwel lok, għalkemm huwa minnu li n-neċċessità li jsir l-aġġustament tat-taxxa mnaqqsa jista' ježisti wkoll minħabba ċirkustanzi indipendenti mill-volontà tal-persuni taxxabbli (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-29 ta' April 2004, Gemeente Leusden u Holin Groep, C-487/01 u C-7/02, EU:C:2004:263, punt 55), xorta jibqa' l-fatt li din id-dispożizzjoni ma tistax timmina l-prinċipji fundamentali li fuqhom hija msejsa s-sistema implementata mid-Direttiva tal-VAT, u b'mod partikolari l-prinċipju ta' newtralità fiskali.
- 47 Issa, kuntrarjament għal dak li jargumenta l-Gvern Portugiż, il-fatt li jitqies li huwa biżżejjed, sabiex tīgi stabbilita l-eżistenza ta' “tibdil” fis-sens tal-Artikolu 185 tad-Direttiva tal-VAT, li proprjetà immobblī tkun baqgħet vakanti, wara x-xoljiment ta' kuntratt ta' kiri li tiegħi din il-proprjeta kienet is-suġġett, minħabba ċirkustanzi indipendenti mill-volontà tal-proprjetarju tagħha, minkejja li huwa ppruvat li dan tal-ahħar dejjem kelli l-intenzjoni li jużaha għall-finijiet ta' attività intaxxata u li jieħu l-passi neċċessarji għal dan l-ġhan, ikun ifisser li d-dritt għal tnaqqis jiġi limitat permezz tad-dispożizzjoni applikabbli fil-qasam ta' aġġustament.

- 48 Fit-tieni lok, minkejja li l-Artikolu 137(2) tad-Direttiva tal-VAT ihalli lill-Istati Membri setgħa diskrezzjonali wiesgħa li tippermettilhom jiddeterminaw il-modalitajiet għall-eżercizzju tad-dritt ta' għażla u anki li jneħħuh (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-12 ta' Jannar 2006, Turn- und Sportunion Waldburg, C-246/04, EU:C:2006:22, punti 27 sa 30), l-Istati Membri ma jistgħux jużaw din is-setgħa sabiex jiksru l-Artikoli 167 u 168 ta' din id-direttiva, billi jirrevokaw dritt għal tnaqqis digħà kweżit.
- 49 Fil-fatt, limitazzjoni tat-tnaqqis tal-VAT marbuta mat-tranżazzjonijiet intaxxati, wara li jkun ġie eżerċitat id-dritt ta' għażla, ma tkunx tirrigwarda l-“portata” tad-dritt ta' għażla li l-Istati Membri jistgħu jirrestringu skont l-Artikolu 137(2) tad-Direttiva tal-VAT, iżda l-konsegwenzi tal-eżercizzju ta' dan id-dritt (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-30 ta' Marzu 2006, Uudenkaupungin kaupunki, C-184/04, EU:C:2006:214, punt 46).
- 50 Fl-ahħar nett għandu jiġi enfasizzat li l-kwalità ta' persuna taxxabbi hija akkwistata b'mod definitiv biss jekk id-dikjarazzjoni tal-intenzjoni li jinbdew l-aktivitajiet ekonomici maħsuba tkun saret b'bone fide mill-persuna kkonċernata. Fis-sitwazzjonijiet frawdolenti jew abbużivi li fihom din tal-ahħar ippretendiet li tixtieq teżerċita attivitá ekonomika partikolari, iżda fir-realtà pprovat iddaħħal fil-patrimonju privat tagħha beni li jistgħu jkunu suġġetti għal tnaqqis, l-amministrazzjoni tat-taxxa tista' titlob, b'effett retroattiv, ir-imbors tas-somom imnaqqsa minħabba li dan it-tnaqqis ikun ingħata abbaži ta' dikjarazzjoni foloz (sentenza tal-21 ta' Marzu 2000, Gabalfrisa et, C-110/98 sa C-147/98, EU:C:2000:145, punt 46).
- 51 F'dan ir-rigward, għandu jitfakkar li l-ġlieda kontra l-frodi, l-evażjoni fiskali u l-abbużi eventwali hija għan magħruf u inkoraġġut mid-Direttiva tal-VAT, kif imfakkar fl-Artikolu 131 tagħha (sentenza tad-29 ta' April 2004, Gemeente Leusden u Holin Groep, C-487/01 u C-7/02, EU:C:2004:263, punt 76).
- 52 Konsegwentement, jekk l-amministrazzjoni tat-taxxa kellha tikkonstata li d-dritt għal tnaqqis ġie eżerċitat b'mod frawdolenti jew abbużiv, fatt li hija l-qorti tar-rinvju li għandha tivverifikasi, hija tkun tista' titlob, b'effett retroattiv, ir-imbors tas-somom imnaqqsa (sentenza tat-3 ta' Marzu 2005, Fini H, C-32/03, EU:C:2005:128, punt 33 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 53 Fid-dawl ta' dak li ġie espost iktar 'il fuq, ir-risposta għall-ewwel domanda għandha tkun li l-Artikoli 167, 168, 184, 185 u 187 tad-Direttiva tal-VAT għandhom jiġu interpretati fis-sens li jipprekludu leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi l-aġġustament tal-VAT inizjalment imnaqqsa għar-raġuni li proprjetà immobbli, li ghaliha ġie eżerċitat id-dritt ta' għażla għat-tassazzjoni, hija meqjusa li ma għadhiex użata mill-persuna taxxabbi għall-bżonnijiet tat-tranżazzjonijiet taxxabbi tagħha stess, meta din il-proprjetà immobbli baqgħet vakanti għal iktar minn sentejn, anki jekk huwa ppruvat li l-persuna taxxabbi fittxet li tikriha matul dan il-perijodu.

Fuq it-tieni u t-tielet domanda

- 54 Fid-dawl tar-risposta mogħtija għall-ewwel domanda, ma hemmx lok li tingħata risposta għat-tieni u għat-tielet domanda.

Fuq il-limitazzjoni tal-effetti ratione temporis ta' din is-sentenza

- 55 Fil-każ li l-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċċiedi li d-dritt tal-Unjoni jipprekludi leġiżlazzjoni nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża principali, il-Gvern Portugiż jitlob li l-Qorti tal-Ġustizzja jogħgħobha tillimita l-effetti ratione temporis tas-sentenza tagħha.
- 56 Insostenn tat-talba tiegħi, dan il-Gvern jargumenta, fl-ewwel lok, li verifika, każ b'każ, tar-relazzjonijiet għuridiċi kollha, sabiex jiġi ddeterminat jekk is-sidien il-kera taxxabbi kkalkolawx u ħallsux korrettament lill-Istat Membru kkonċernat l-ammonti li jikkorrispondu mal-aġġustament tal-VAT

tikkostitwixxi fiha nfisha inkarigu li ježiġi użu “esaġerat” ta’ riżorsi amministrattivi u ġudizzjarji mhux disponibbli li, li kieku din ma ssirx, tista’ tagħti lok għal abbużi u għal telf dejjem iktar sinjifikattiv ta’ dħul fiskali.

- 57 Il-Gvern Portuġiż jargumenta, fit-tieni lok, li, f’tali sitwazzjoni, it-telf tat-taxxa digħà aġġustata jew digħa miġbura sadanittant jammonta għal somom kunsiderevoli u joħloq żbilanč baġitarju intollerabbi.
- 58 Fit-tielet lok, il-Gvern Portuġiż jirrileva li l-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kawża prinċipali hija intiża li tiggarantixxi li l-ammonti ta’ VAT li jistgħu jitnaqqsu upstream ikunu direttament u proporzjonalment marbuta mat-tassazzjoni li seħħet effettivament downstream, li juri *l-bona fide* tal-Istat Portuġiż u tal-awtoritajiet tat-taxxa nazzjonali.
- 59 F’dan ir-rigward, hemm lok jitfakkar li limitazzjoni tal-effetti *ratione temporis* ta’ sentenza tikkostitwixxi miżura eċċezzjonali li tippresupponi li ježisti riskju ta’ riperkussjonijiet ekonomiċi serji, dovuti b’mod partikolari għan-numru kbir ta’ relazzjonijiet ġuridiċi kkostitwiti in *bona fide* abbażi tal-leġiżlazzjoni meqjusa bħala validament fis-seħħ u li jkun jidher li l-individwi u l-awtoritajiet nazzjonali kienu mħegġa jadottaw agir li ma kienx konformi mad-dritt tal-Unjoni minħabba incertezza oggettiva u sinjifikattiva fir-rigward tal-portata tad-dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni, incertezza li għaliha possibilment ikkontribwixa l-aġir stess adottat minn Stati Membri oħra jew mill-Kummissjoni (ara, b’mod partikolari, is-sentenza tad-19 ta’ Dicembru 2013, Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, punt 36 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 60 Issa, għandu jitfakkar li restrizzjoni fuq id-dritt għal tnaqqis tal-VAT fuq il-persuni taxxabbli tikkostitwixxi eċċezzjoni għal prinċipju fundamentali tas-sistema komuni tal-VAT li l-legalità tagħha, skont ġurisprudenza stabilita, hija aċċettata biss fċirkustanzi eċċezzjonali (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta’ Ottubru 2017, Paper Consult, C-101/16, EU:C:2017:775, punt 67).
- 61 Mill-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li ma teżistix incertezza oggettiva u sinjifikattiva f'dak li jirrigwarda l-portata tad-dritt tal-Unjoni, b’mod partikolari tad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva tal-VAT f'dak li jirrigwarda l-portata tad-dritt għal tnaqqis u r-rwol tiegħu fi ħdan is-sistema implementata minn din id-direttiva (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta’ Ottubru 2017, Paper Consult, C-101/16, EU:C:2017:775, punt 68).
- 62 Għaldaqstant l-awtoritajiet Portuġiżi ma jistgħux jinvokaw incertezza oggettiva u sinjifikattiva fir-rigward tal-portata tad-dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni. Peress li dan il-kriterju ma huwiex issodisfatt, ma hemmx lok li jiġi vverifikat jekk dak relatat mas-serjetà tar-riperkussjonijiet ekonomiċi huwiex issodisfatt.
- 63 Mill-kunsiderazzjonijiet preċedenti jirriżulta li ma hemmx lok li l-effetti ta’ din is-sentenza jiġu limitati *ratione temporis*.

Fuq l-ispejjeż

- 64 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta’ kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinvju, hija din il-qorti li tiddeċċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jitħallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Is-Seba' Awla) taqta' u tiddeċċiedi:

L-Artikoli 167, 168, 184, 185 u 187 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta’ Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur miżjud, għandhom jiġu interpretati fis-sens li jipprekludu leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi l-aġġustament tat-taxxa

fuq il-valur miżjud inizjalment imnaqqsa għar-raġuni li proprjetà immobбли, li għaliha ġie eżercit id-dritt ta' għażla għat-tassazzjoni, hija meqjusa li ma għadhiex użata mill-persuna taxxabbi għall-bżonnijiet tat-tranżazzjonijiet taxxabbi tagħha stess, meta din il-proprjetà immobбли baqgħet vakanti għal iktar minn sentejn, anki jekk huwa ppruvat li l-persuna taxxabbi fittxet li tikriha matul dan il-perijodu.

Firem